

KVEKERHJELPNYTT

April 2007

Change Agent Peace International (CAPI) er Kvekerhjelps nye hovedpartner i Afrika

Da Kvekerhjelp startet CAPP (Change Agent Peace Programme) i Great Lakes området for 9 år siden, var et av målene at programmet skulle drives fra afrikansk jord. Dette målet er nå nådd!

I desember i fjor ble CAPI etablert i Kenya. Grunnleggerne var de tre kvinnelige CAPP-medarbeiderne på Nairobi kontoret, som har vært Kvekerhjelps forlengede arm i Afrika: Bridget Butt er ansvarlig for oppfølging av CAPP prosjektene, både når det gjelder administrasjon, økonomi og innhold. Jacinta Makokho (se bilde) har også ansvar for å bidra til å utvikle prosjektenes innhold og arbeider særlig for å styrke dem organisatorisk. Elizabeth Kabankaya har ansvar for kontorets regnskapsføring og innhenting av rapporter fra prosjektene. I tillegg har Rachel Bugenimana fungert som fasilitator for prosjektene. Nairobi kontoret har en viktig rolle når det gjelder å tilpasse ”endringsagentmetoden” til de forskjellige landene og prosjektene.

Kvekerhjelp var svært begeistret da Bridget Butt tidligere fortalte nyheten om at de hadde bestemt seg for å etablere CAPI som en frivillig organisasjon, og i disse dager underskriver vi kontrakten som gjør CAPI til Kvekerhjelps regionale, afrikanske partner!

CAPI har kontoret sitt i Nairobi. De holder til i hagen til Friends International Center, hvor blant annet kvekerkirken og flere forskjellige

frivillige prosjekter er. CAPPs regionale kontor i Afrika har ligget her i flere år allerede, i det siste i den blå konteineren til venstre. Snart flytter CAPI inn i den dobbelt så store konteineren, som er under oppussing, helt til høyre.

BILDE: de to kontorene

Alle lokale partnere samlet til seminar

I februar var Erik Cleven som er tidligere styremedlem i Kvekerhjelp, invitert av CAPP for å holde seminar for alle våre lokale partnere. Han har i en årrekke arbeidet med konflikthåndtering og fredsbygging, både teoretisk og praktisk. Til seminaret kom det delegasjoner fra Burundi, Rwanda og DR Kongo, og i tillegg var Hezron Masitsa fra tidligere CAPP Kenya også med på seminaret.

Seminaret ble holdt i Gitega i Burundi, oppe i fjellene, omtrent midt i landet. Her har vår lokale partner i Burundi, MiParec, sitt fredssenter. Deltagerne sov og spiste på senteret, og i tre dager arbeidet de med strategisk fredsbygging.

Erik fortalte om sitt arbeid i Nansen dialognettverket, hvor han jobber spesielt med fredsbygging etter konflikten i tidligere Jugoslavia. Gjennom seminaret viste det seg at det finnes flere paralleller mellom fredsbygging i tidligere Jugoslavia og CAPP-landene i Øst-Afrika.

Seminaret gav våre partnere i CAPP både faglig skoloring, tid og rom for å planlegge det lokale arbeidet i tiden fremover, og mulighet for å diskutere utfordringer og vellykkede resultater - alt under Eriks dyktige ledelse og med Bridget Butts kyndige oversettelse.

Deltagerne uttrykte stor takknemlighet for å ha fått delta på seminaret. I

likhet med deltagerne, håper også Kvekerhjelp at arbeidet med strategisk fredsbygging vil bli en stadig sterkere integrert del av CAPP programmet i fremtiden.

BILDE: Gruppen fra North-Kivu.

13 år siden folkemordet i Rwanda

April er måneden som markerer mordet på en million Rwandesere. Etter 13 år setter folkemordet fortsatt sitt preg på mennesker og samfunn.

Folkemordet minnes

Det var 6. april folkemordet i Rwanda startet for 13 år siden. Mer enn en million mennesker kom til å miste livet, hovedsaklig tutsier.

Hvert år minnes Rwanda folkemordet i en hel måned. Minne-markeringene foregår over hele landet. Denne måneden er det lov å grave opp lik over alt, for eksempel i naboens hage, for å frakte det til massegravene. Media sender fra de offisielle markeringene, og gacaca

prosessene, Rwandas tradisjonelle konfliktløsningsmekanisme, kjøres for fullt. Landet gjennomlever de grusomme dagene igjen og igjen.

Folkemordet i Rwanda ble utført mens verden så ut til å vende det annet kinn til. 75 prosent av tutsiene i Rwanda ble utryddet i løpet av 100 dager. FN visste hva som skjedde, men de klarte ikke å samle seg om å hjelpe. Ingen ville bidra. USA, med Bill Clinton i spissen, hadde opinionen i sitt eget land mot seg. Noen år tidligere hadde flere amerikanske soldater blitt drept på heslig vis i Somalia. Clinton kunne ikke sende enda flere menn i krigen på det tidspunktet. FN evakuerte utlendingene, før de pakket sammen og dro ut selv.

Vår lokale partner i Rwanda er Friends Peace House (FPH). FPH driver mange forskjellige prosjekter, CAPP støtter blant annet FPHs fredskomiteer, Gacaca-prosessen og integrering av fanger som har sonet sine dommer.

BILDE: Friends Peace House

Fredskomiteer

I Ruhengeri finner vi en av fredskomiteene. Ruhengeri ligger oppe i fjellene nordøst i Rwanda, omkranset av syv ville og vakre vulkaner. Området er det mest fruktbare i hele Rwanda, samtidig som det er det tettest befolkede området. Langs veiene går menneskene tett, der de bærer vann og mat, til og fra markedet. Når bilene kommer, gjerne i høy fart på hullete veier, siger menneskemengden uanfektet ut i grøfta, og slipper dem forbi.

Fredskomiteen i Ruhengeri har både kvinnelige og mannlige deltagere, de har forskjellig etnisk og religiøs bakgrunn. Fredskomiteen bringer dem sammen, og lar dem få snakke sammen om hvordan de skal kunne leve sammen i fred med hverandre.

Folkemordet i 1994 satte naturligvis tydelige og skarpe spor i samfunnet. Myndighetene slipper krigsfanger ut etter soning. Fangene

blir først kjørt til leirer. I løpet av to uker blir fangene forberedt på å leve fredlige liv utenfor murene som de har sittet innenfor helt siden de grusomme hendelsene for 13 år siden.

Fangene blir deretter sendt til sine landsbyer, hvor de skal være naboer til pårørende og overlevende av folkemordet. Det er ikke vanskelig å tro at integreringen er vanskelig for alle parter. Fredskomiteene skaper et rom for dialog i landsbyene. I dette rommet kan koner til ofre og koner til overfallsmenn bryte ned fordommer og aggresjon overfor hverandre, og bygge opp ny tillitt sammen under veiledning av trenede CAPP-fasilitatorer.

Gacaca

Det er så mange siktede for forbrytelse under folkemordet at domstolene i Rwanda er ikke i stand til å behandle alle sakene. Det er satt opp en internasjonal domstol, som tar seg av dem som er siktet for å ha planlagt og satt i verk folkemordet. Fanger som er siktet for medvirkning, blir tiltalt i sin egen landsby, med landsbyens befolkning som dommere. Dette er Gacacasystemet som bygger på en gammel rwandesisk rettsordning. De bygger også på erfaringene med de sørafrikanske folketribunalene, som kom i stand etter apartheid regimet. Landsbyens leder holder møter hvor alle i landsbyen har rett til å delta. Tiltalte svarer for seg, og dømmes av alle de fremmøtte til fortsatt fengsel eller frihet. Får fangen friheten, er det ikke lov å beskyldde ham for noe lenger.

CAPP støtter arbeidet til Friends Peace House med å gi lederne i de forskjellige landsbyene trening, som skal forberede dem på rollen de innehar i Gacaca prosessen. Sizeli (bilde), som er koordinator for Friends Peace House, leder disse prosjektene.

Sultkatastrofe i Burundi

Etter en mager avling i november i fjor startet året i Burundi med voldsomme regnskyll. Dette resulterte i at hus og avlinger ble skyllet bort. Store deler av befolkningen har i vinter vært uten både mat og et sted å bo. Menneskene i Burundi har i 13 år levd i borgerkrig. 300 000 er blitt drept, over en million burundiere har flyktet fra hjemmene sine.

Burundi ligger rett ved siden av Rwanda og er geografisk på størrelse med nabolandet. Også i Burundi har krigen vært mellom hutuer og tutsier. Den skjøre freden har kommet sakte. FN har vært i Burundi flere ganger, sist kom de til Burundi i 2004, og de er der fortsatt. FNs fredsbevarende styrker ble ved årsskiftet byttet ut med en fredsbyggende FN-operasjon, som får sitt mandat og støtte fra FNs nye fredskommisjon. Norge er største bidragsyter i FNs nyopprettede fredskommisjonen, og sitter også med nestledervervet.

Fredskomiteer

MiParec er CAPPs hovedpartner i Burundi. MiParec har et fredssenter i Gitega, Burundis nest største by. Fra hovedstaden Bujumbura tar det ca 2 timer å kjøre til Gitega, som ligger midt i landet, oppe i fjellene. Bujumbura er varm og fuktig, Gitega er tørr og temperaturen er behagelig. På turen fra Bujumbura til Gitega kjører man gjennom vakre, frodige landskap, med kaffe-, te- og bananplantasjer. Flere ganger på veien blir man stoppet av patruljerende sikkerhetsstyrker. Strekningen pleide å være den farligste i Burundi, med hyppige bakhold og store sjanser for å bli ranet et sted på veien.

Det er aldri øde på veiene i Burundi. Stadig dukker det opp mennesker langs veien, gående eller syklende, eller på sykkel hengende etter en lastebil. Veien er asfaltert, men bare så vidt. Bilene kjører sikksakk mellom hullene, og store deler av veien har erodert ut i grøfta. Bilene får virkelig kjørt seg, der de humper og bumper seg gjennom landskapet.

CAPP har allerede i mange år støttet MiParecs fredsarbeid, spesielt fredsnettverket de har bygget. MiParec har etablert 30 fredskomiteer i landsbyer over hele Burundi. En slik er fredskomiteen i Mutaho, ca en times kjøring fra Gitega. Kvekerhjelpnytt samlet komiteen for en prat.

Fredskomiteen i Mutaho ble helt sentral da politiske fanger ble løslatt og returnerte til landsbyen, samtidig som flyktninger kom hjem etter år i utlendighet. Folk reagerte med sinne: ”De som fikk oss til å flykte, får komme hjem før oss!” Fredskomiteen i Mutaho hadde fått støtte fra CAPP i 6 år på denne tiden, og de fikk ytterligere støtte for å avholde et seminar for alle som kom tilbake. Løslatte fanger og tilbakevendende

flyktninger var på MiParecs fredssenter i Gitega i tre dager. I løpet av disse dagene snakket de seg gjennom konfliktutviklingen og hendelser helt tilbake til 1972. Fredskomiteen i Mutaho kunne fortelle at alle deltagerne nå er integrert i landsbyen. Folk viser en forbløffende evne og vilje til å tilgi og gjenforenes. Innen kort tid var Mutahos fredskomite rundt om i de nærliggende landsbyene og fortalte om fredsbyggingen, og oppfordret til lignende arbeid.

Da vi uttrykte forundring over de fantastiske resultatene av fredskomiteens arbeid, og understreket hvor forbløffende det er at menneskene i landsbyen viser en så stor evne til tilgivelse, svarte medlemmene i fredskomiteen i Mutaho at de selv er forundret over hvilke store ting som har skjedd i møterommet deres (se bilde nedenfor). Og de understreket behovet for å dokumentere fredsprosessen. De ønsket videokameraer og fotoapparater. Dokumentering av arbeidet for ettertiden er viktig i seg selv. Det er også viktig å få spredt nyhetene om at det skjer positiv utvikling i et land hvor elendighet dominerer nyhetsbildet.

PECEP

Barnehagene Kvekerhjelp støtter i Gaza, gjennomlever dramatiske tider, men barnehagene klarer stadig vekk å holde åpent. Kompetansehevingsprosjektet som ble påbegynt i høst, og tar sikte på å øke barnehagepersonalets kompetanse i å ta vare på traumatiserte barn, har vært svært vellykket så langt. Kvekerhjelpnytt tar sikte på å rapportere ytterligere fra Gaza i neste nummer.

Nytt fra Kvekerhjelps kontor

Kvekerhjelp er nå godt installert på sitt kontor i Grønland 12, Vennenes samfunns nye lokaler. Penny Heymans og Gunhild Laland Mohn deler fortsatt det administrative arbeidet til daglig. Og Kvekerhjelps styre møtes jevnlig til styremøter, senest 14. april.

KVEKERHJELP GIR EN VARM TAKK TIL ALLE SOM STØTTER OSS!

På nytt appellerer vi om støtte til vårt arbeid.

Takk for din gave til konto 1254 20 08081!

KVEKERHJELP, Grønland 12, 0188 Oslo

Tlf.: 22 17 99 00

Faks: 22 17 34 00

e-post: khjelp@kveker.org